

Iran 2010

Resmi Adı	İran İslam Cumhuriyeti
Başkent	Tahran
Yüzölçümü	1.648.000 km ²
Nüfus	73.974.000
GSYH	407,4 milyar dolar
Hükümet Biçimi	Teokratik Cumhuriyet
Devlet Başkanı	Mahmud Ahmedinecad (2005-)
Dışişleri Bakanı	Manuçer Muttaki
Türkiye Büyükelçisi	Bahman Hüseyinpur
Askeri Harcamalar	7,45 milyar dolar
Asker Sayısı	563,000

Etnik Yapı

Farısi	% 60
Azeri ve Diğer Türkler	% 25
Kürt	% 7
Diğer	% 8

Dini Yapı

Şia	% 89
Sünni	% 9
Diğer	% 2

Petrol Üretimi	4,1 milyon varil/gün
Petrol Tüketimi	1,8 milyon varil/gün
İhracat	78,6 milyar dolar
İthalat	58,9 milyar dolar

İran 2010

Cenap Çakmak

[Doç. Dr., Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü]

Özet

2010 yılı gelişmeleri İran'ın bölgesel bir güç olabilmesinin ve bazı dış politika heveslerini gerçekleştirmesinin önünde önemli engeller olduğunu bir kez daha teyit etmiştir. Her şeyden öte nükleer programı konusundaki kararlılığını devam ettiren İran dikkatli politikasına rağmen istediklerini elde edememiştir. Attığı bazı adımlara rağmen kendisine karşı oluşan cepheyi ikna edememiştir. Bunun bir sonucu olarak somut yaptırımlar ile karşılaşmıştır. 2010 yılı gelişmeleri İran'ın yumuşak karnının iç dinamikler olduğunun da işaretlerini vermiştir. Rejime yönelik giderek artan hoşnutsuzluk, değişim talepleri ve daha fazla özgürlük istekleri artık baskıcı yöntemler ile etkisiz hale getirilebilecek durumda değildir. Giderek daha fazla insan ve grup özgürlük taleplerini dile getirmekte ve yönetimin tehdit ve baskısına direnmektedir. Nitekim ABD de bu içsel dinamiklerin dönüştürücü potansiyelini dikkate almakta ve bu meyanda askeri seçenekleri en azından şimdilik devre dışı tutmaktadır.

Anahtar Kelimeler: İran | Nükleer Kriz | Nükleer Takas Anlaşması | Ekonomik Yaptırımlar

Iran 2010

Abstract

The events in 2010 have confirmed that there are certain barriers before Iran to become a regional power and attain some of its foreign policy ambitions. Above all, Iran which has shown determination to preserve its nuclear program failed to fulfill some of its goals despite its carefully crafted policies. Despite some moves it took, Iran was unable to convince its opponents. As a consequence, it had to face concrete sanctions. The 2010 events also gave some hints that its domestic dynamics are equally important for its survival and attainment of its goals. The growing disgruntlement against the regime, the demands for change and pledges for further freedom cannot be repressed by reliance on violent measures. A growing number of people and groups ask for expansion of the sphere of freedoms and resist the threat and repression of the regime. The US considers the transformative impact of these domestic dynamics; and for this reason, for the time being, it keeps military measures out of the table.

Keywords: Iran | Nuclear Crisis | Nuclear Swap Deal | Economic Sanctions